

MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ŠTÁTNA
OCHRANA PRÍRODY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

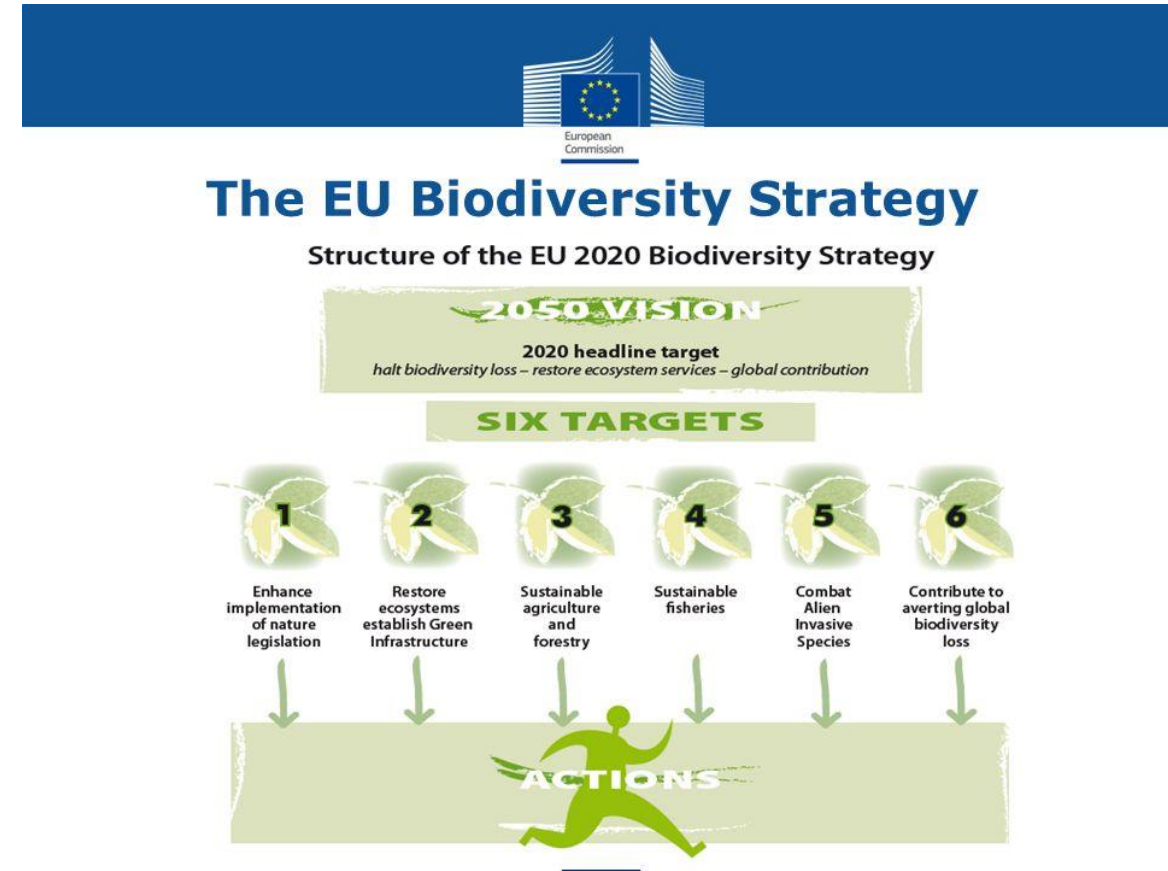
Ekosystémové služby

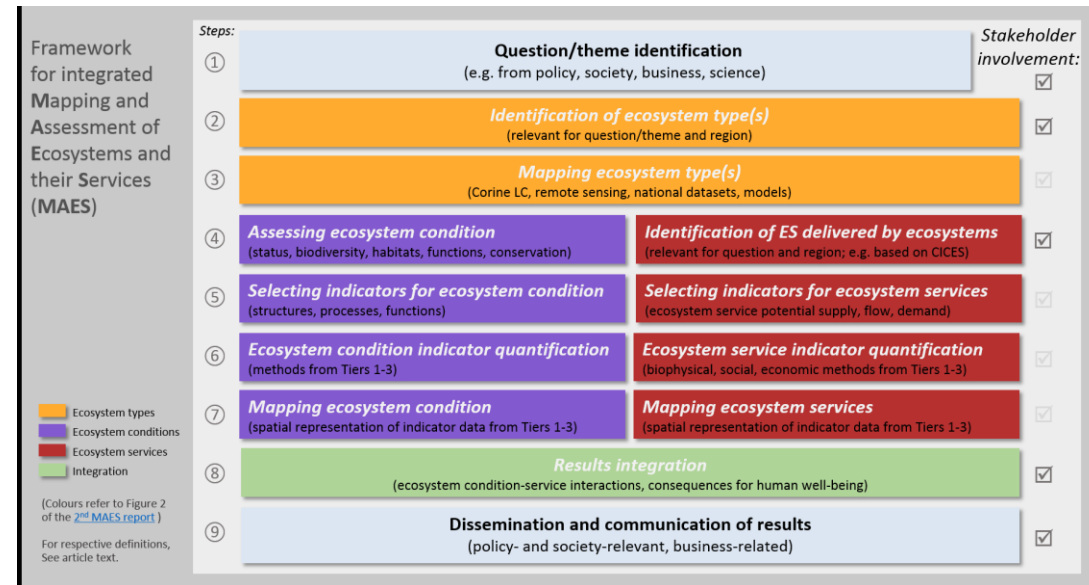
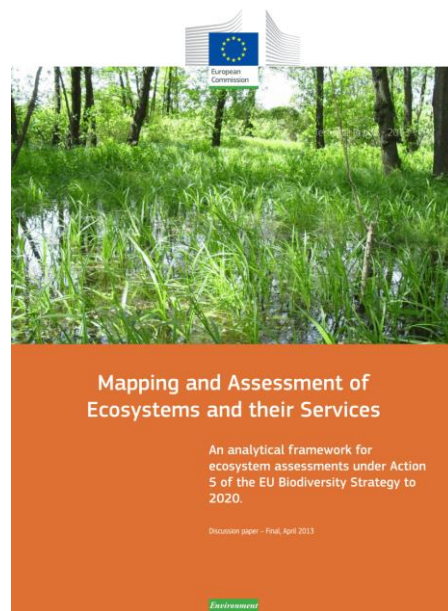
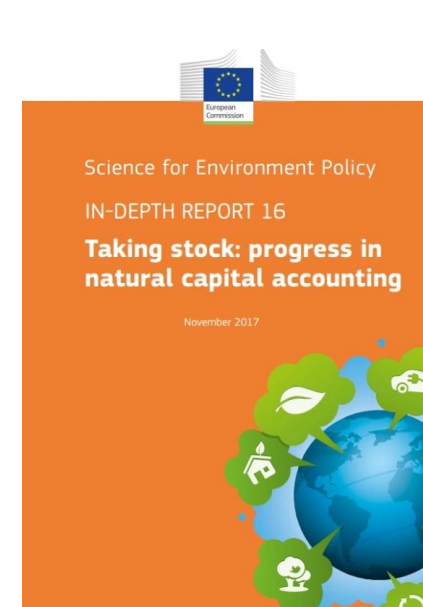
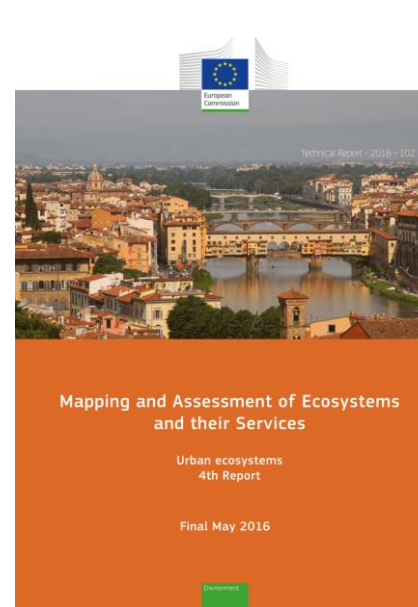
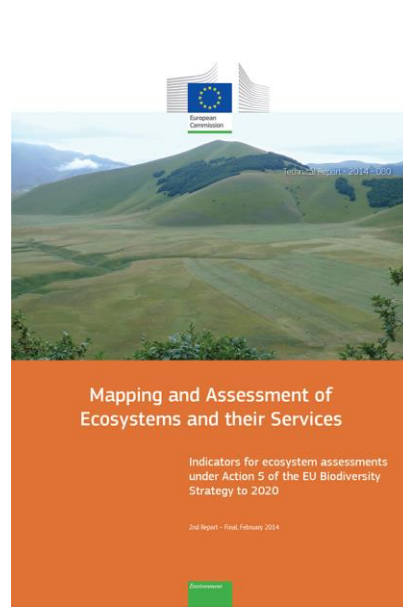
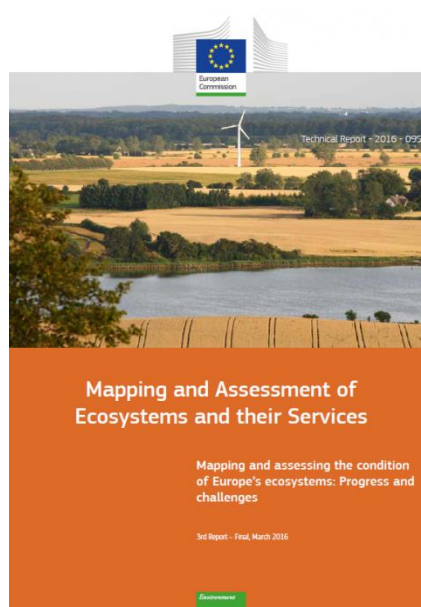
Mapping and Assessment of Ecosystems and their Services - MAES

Stratégia EÚ pre biodiverzitu do roku 2020

Hlavný cieľ: do r. 2020 **zastaviť** stratu biodiverzity a **degradáciu** ekosystémových služieb v EÚ, **obnoviť** ich v **najväčšom vykonateľnom rozsahu** a zároveň zvýšiť príspevok EÚ k zamedzeniu strate biodiverzity v celosvetovom meradle.

- Úloha 5 cieľa 2: členské štáty za pomoci Európskej komisie zmapujú a zhodnotia stav ekosystémov a ich služieb na svojom území. Musia tiež posúdiť ekonomickú hodnotu takýchto služieb a podporovať integráciu týchto hodnôt do účtovných a výkazníckych systémov na úrovni EÚ a na vnútroštátnej úrovni do roku 2020.

Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030

- Ide o príspevok EÚ k nadchádzajúcim medzinárodným rokovaniam o globálnom rámci pre biodiverzitu po roku 2020
- Hlavná súčasť Európskej zelenej dohody

Akcia: Spustenie plánu EÚ na obnovu prírody (EU Nature Restoration Plan)

- Prostredníctvom konkrétnych záväzkov a akcií sa EÚ usiluje o obnovu poškodených ekosystémov do roku 2030 a ich udržateľné riadenie a o riešenie hlavných príčin straty biodiverzity.
- V rámci tohto plánu preto Komisia do konca roka 2021 navrhne záväzné [ciele obnovy prírody](#) (EU Nature Restoration Law)

IT SETS AMBITIOUS EU TARGETS AND COMMITMENTS FOR 2030 TO ACHIEVE HEALTHY AND RESILIENT ECOSYSTEMS, FOR EXAMPLE:

Intergovernmental Science Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services (IPBES)

Medzivládna vedecko-politická platforma pre biodiverzitu a ekosystémové služby

- nezávislý medzivládny orgán, otvorený pre všetky členské krajiny Organizácie spojených národov
- Cieľom je posilnenie vedy a politiky pre biodiverzitu a ekosystémové služby
- Regionálne a globálne hodnotiace správy o stave biodiverzity a ekosystémových službách

Newsflash: [The Biodiversity & Climate Crises report](#) (IPBES & IPCC)

Integrácia ES do ekonomických systémov

System of Environmental-Economic Accounting—Ecosystem Accounting (SEEA EA)

- V marci 2021 Štatistická Komisia OSN prijala nový rámec, ktorý zahŕňa prínosy prírody pri meraní ekonomickej prosperity a blahobytu ľudí
- zaisťuje, že prírodný kapitál bude uznaný v ekonomickom vykazovaní nad rámec HDP

KIP INCA - Účtovanie ekosystémov a ich služieb v Európskej únii

- **Cieľ:** vyvinúť integrovaný systém európskeho ekosystémového účtovníctva
 - Definuje toky služieb, ktoré lesy, rieky, trávnaté plochy, mokrade a iné ekosystémy poskytujú
 - Ukazuje, ako má obnova degradovaných ekosystémov potenciál zdvojnásobiť príspevok prírody k hospodárstvu a spoločnosti EÚ.
 - Dizajn a implementácia medzi 2015 - 2020
 - Politické ciele: plnenie EÚ Stratégie pre biodiverzitu do 2030

Na základe údajov z roku 2012 vytvorili ekosystémy EÚ ročný tok vybraných **siedmich ekosystémových služieb** – opelovanie plodín, poskytovanie plodín, poskytovanie dreva, čistenie vody, protipovodňová ochrana, sekvestrácia uhlíka a rekreácia v prírodných oblastiach s vysokou hodnotou – v **hodnote 172 miliárd EUR** . Lesy dodali takmer **polovicu tejto dodávky**. V roku 2019 predstavovala ekonomická hodnota, ktorú poskytuje širší súbor ekosystémových služieb v EÚ, **234 miliárd EUR**. Táto hodnota je porovnateľná s hrubou pridanou hodnotou poľnohospodárstva a lesníctva dohromady. Čistenie vody (water purification) je ekosystémovou službou s najvyššou agregovanou hodnotou, po ktorej nasleduje rekreácia v prírode.

EU-wide Ecosystem Assessment

- Hodnotenie analyzuje trendy vplyvov na biodiverzitu a stav európskych ekosystémov
- **Kľúčovým odkazom** je, že EÚ potrebuje výkonnejšiu sieť na pozorovanie biodiverzity a konzistentnejšie podávanie správ o stave ekosystémov.
- hodnotí ciele EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2020 a poskytuje základ pre politiku v oblasti biodiverzity do roku 2030 a plán obnovy prírody EÚ
- 10 kľúčových poslaní:
 1. Potrebujeme zachovať a obnoviť ekosystémy EÚ, aby sme zabezpečili ich základné služby;
 2. Účinná implementácia environmentálnych právnych predpisov a politik môže viesť k zníženiu tlakov a zlepšeniu stavu ekosystémov;
 3. Nepriaznivé vplyvy zmeny klímy a invázií nepôvodných druhov na ekosystémy narastajú;
 4. **Zlepšenie stavu ekosystémov v širšej krajine znížením tlakov na biodiverzitu môže pomôcť zlepšiť stav chránených biotopov a druhov v rámci oblastí Natura 2000 aj mimo nich a zvýšiť ich prepojenosť;**
 - 5: Tlak na lesy zostáva vysoký a podkopáva dobrý stav lesov;
 6. Poľnohospodárska biodiverzita a pôda – životne dôležité aktívum pre poľnohospodárov – naďalej klesá;
 7. Mokrade zostávajú v zlom stave. Chemická kvalita riek a jazier sa zlepšuje, ale celkový pokrok k dosiahnutiu dobrého ekologického stavu je nedostatočný;
 8. Veľké medzery v údajoch predstavujú prekážky pri hodnotení stavu morského ekosystému;
 9. Prírodné riešenia v mestách môžu pomôcť zlepšiť kvalitu života v mestách a zároveň minimalizovať negatívne vplyvy na iné ekosystémy a zlepšiť mestskú biodiverzitu;
 10. EÚ potrebuje výkonnejšiu sieť na pozorovanie biodiverzity a konzistentnejšie podávanie správ o stave ekosystémov.

EU ECOSYSTEM ASSESSMENT

Summary for policymakers

EUR 30599 EN

Mapovanie a hodnotenie ekosystémov a ich služieb na Slovensku

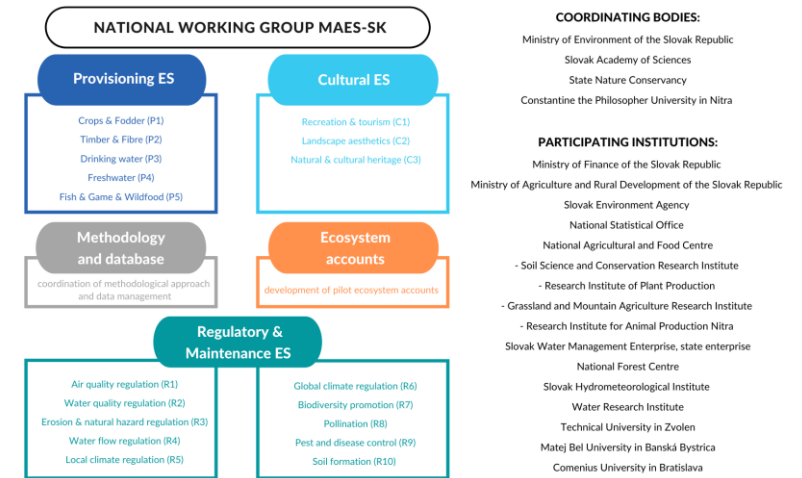
- Vedecké výstupy:

- [mapa a geodatabáza ekosystémov Slovenska \(2019\)](#)
- [Katalóg ekosystémových služieb \(2019\)](#)
- [Hodnota ekosystémov a ich služieb na Slovensku \(2020\)](#)

- Národná pracovná skupina

- Ďalšie kroky:

- rozpracovať a doplniť mapovanie a hodnotenie ekosystémov
- hodnotenie dopytu a toku
- Vytvorenie prvých účtov ekosystémov (novelizácia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 691/2011 o európskych environmentálnych ekonomických účtoch)
- prehodnotiť ES pre využitie v rôznych procesoch a politikách

Slovenský rámec

- Pre oblasť „ochrana prírody, biodiverzity a krajiny“ súhrn cieľov z:

Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj + indikátory Dohovoru o biodiverzite

Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 – Prinavrátenie prírody do našich životov

Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)

Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia

Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020

Aktualizovaný Program starostlivosti o mokrade Slovenska do roku 2024

Vodný plán Slovenska na roky 2022 – 2027

A iné

- Envirostratégia 2030
- Aktualizovaná národná stratégia pre biodiverzitu do roku 2020
- Programové vyhlásenie vlády SR 2021 – 2024
- Plán obnovy

Nová **Envirostratégia** 2030

Financovanie a spolupráca zatiaľ len projektové:

- OP Slovensko 2021 – 2027
- Granty od Eurostatu
- Interreg
- Horizont Európa 2021 – 2027 (SELINA)
- Európska vesmírna agentúra